

Ankestyrelsens årsredegørelse til Det Rådgivende Praksisudvalg 2016

Ankestyrelsen

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
1 Indledning	1
1.1 Forord	1
1.2 Det Rådgivende Praksisudvalg	2
2 Behandlingen af klager over kommunale afgørelser	4
2.1 Udvikling i perioden 2014-2016	4
2.2 Kvaliteten af de truffne afgørelser	10
3 Det praksiskoordinerende arbejde	12
3.1 Praksisudvalgets drøftelser i 2016	12
3.2 Principafgørelser	13
3.3 Tematiserede møder - de 1200 sager	15
3.4 Praksisundersøgelser	19
3.5 Formidlingsaktiviteter	22
3.6 Betalingskurser	23
4 Brugerundersøgelser og evaluering af Ankestyrelsens praksiskoordinerende indsats	25
Bilag 1 Realitetsbehandlede sager efter lovområde og sagsudfald, 2016, antal og procent	28
Bilag 2 Oversigt over offentliggjorte principafgørelser 2016 – Beskæftigelse	36
Bilag 3 Oversigt over offentliggjorte principafgørelser 2016 – Social	41
Bilag 4 Oversigt over offentliggjorte principafgørelser 2016 – Børn og Familie (det kommunale område)	45

1 Indledning

1.1 Forord

Dette er Ankestyrelsens tredje årlige redegørelse til Det Rådgivende Praksisudvalg om sagsbehandlingen af klager over kommunalbestyrelsens afgørelser. Det står nærmere beskrevet i retssikkerhedslovens § 80, stk. 3.

Redegørelsen giver en samlet status over sagsbehandlingen af klager i 2016 til Det Rådgivende Praksisudvalg. Redegørelsen kan blandt andet indeholde oplysninger om udviklingen i sagsbehandlingen, formidling af praksis og om nye indsatsområder¹.

Redegørelsen er behandlet på møde i Det Rådgivende Praksisudvalg den 5. september 2017.

I redegørelsen er der både statistik og en række eksempler på, hvad vi har arbejdet med i årets løb.

Det gennemgående træk har været at få tiderne for sagsbehandling endnu mere ned. Som I kan se i afsnit 2 er det desværre ikke lykkedes helt. Mens den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i 2014 var 8 måneder, og den i 2015 i gennemsnit var faldet til 4,2 måneder, steg den igen en smule i 2016 til 4,4 måneder i gennemsnit.

Det vi kalder liggetiden – målet for, hvor længe de ikke-afgjorte sager har ventet på en afgørelse - er imidlertid faldet fra 3,7 måneder i 2014 til 3,2 måneder i 2015 og 3 måneder i 2016.

Målet for vores indsats er, at ikke kun liggetiden, men også den gennemsnitlige sagsbehandlingstid skal falde til 3 måneder.

Samtidig skal vi bevare en høj kvalitet i vores afgørelser.

Her kan vi glæde os over, at vi også i 2016 har scoret meget højt i vores interne kvalitetsmåling, og at ombudsmanden heller ikke i år har haft grund til at kritisere langt størstedelen af de mange afgørelser, der bliver indbragt ham/myndigheden.

Ud over det, vi har arbejdet med i Ankestyrelsen i 2016, fortæller vi sidst i redegørelsen om den opfølgende brugerundersøgelse, vi har gennemført i 2017, og om en evaluering af vores praksiskoordinerende virksomhed.

Vi vil i det kommende år arbejde videre med de mange forslag og anbefalinger fra både borgere og kommuner, alt sammen med henblik på at optimere sagsbehandlingen for

¹ Lovforslag nr. L 158 forenkling af klagestrukturen på det sociale og beskæftigelsesmæssige område, almindelige bemærkninger, punkt 3.1.3.5.

borgerne og yde den bedst mulige praksiskoordinerende indsats til kommunerne inden for de rammer, vi har for vores arbejde.

Ingeborg Gade

Direktør

1.2 Det Rådgivende Praksisudvalg

I henhold til retssikkerhedslovens § 80 har Ankestyrelsen nedsat et centralt rådgivende praksisudvalg. Udvalgets funktioner er at:

- følge og rådgive Ankestyrelsen om den koordinering af praksis, Ankestyrelsen har pligt til at foretage
- rådgive Ankestyrelsen om kriteriet for udvælgelse af de op til 1.200 klagesager, der bliver behandlet med deltagelse af beskikkede medlemmer²
- rådgive om behov for særlige indsatsområder på baggrund af kvalitetsmålinger af de kommunale afgørelser, Ankestyrelsen behandler som ankeinstans
- rådgive om generel formidling og vejledning af Ankestyrelsens praksis
- behandle Ankestyrelsens årlige redegørelse til udvalget om sagsbehandlingen i klagesager over kommunalbestyrelsens afgørelser.

Direktøren for Ankestyrelsen er formand for Det Rådgivende Praksisudvalg. De øvrige medlemmer bliver udpeget af Ankestyrelsen efter indstilling fra henholdsvis Kommunernes Landsforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Landsorganisationen i Danmark, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd og Danske Handicaporganisationer.

Direktør Thorkil Juul var udvalgets formand i 2016. De øvrige medlemmer af udvalget var:

- Kommunernes Landsforening (KL) – konsulent Sidsel Krarup Bjerrum
- Dansk Arbejdsgiverforening (DA) – (chefkonsulent) Maria Bille Høegh
- Landsorganisationen i Danmark (LO) – konsulent Christian Sølyst
- Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF) – konsulent Jette Høy
- Danske Handicaporganisationer (DH) – Landsformand Heidi Thamestrup, Landsforeningen Autisme.

² Retssikkerhedslovens § 52c, stk. 2 og 59a, stk. 3.

Ankestyrelsen

Ankestyrelsen er en administrativ myndighed under Økonomi- og Indenrigsministeriet, der blandt andet afgør klagesager om

- kommunernes afgørelser på det sociale og beskæftigelsesmæssige område
- afgørelser fra Udbetaling Danmark om sociale ydelser
- afgørelser på børne- og familieområderne
- sager om arbejdsskader og arbejdsmiljø
- sager om arbejdsløshedsforsikring

Ankestyrelsen leverer også sekretariatsbistand til seks selvstændige nævn. Det er Arbejdsmiljøklagenævnet, Adoptionsnævnet, Ligebehandlingsnævnet, Klagenævnet for Specialundervisning, Psykolognævnet og Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger.

Herudover yder Ankestyrelsen også sekretariatsbistand til Det Rådgivende Praksisudvalg.

Ankestyrelsens afgørelse af sager er uafhængig af instrukser og udtalelser fra myndigheder eller andre. Dermed minder Ankestyrelsen om en domstol for klager. Indtil den 1. januar 2016 agerede Ankestyrelsen på det familieretlige område dog på ministerens vegne.

Ankestyrelsen er også ansvarlig for at koordinere kommunernes praksis på social- og beskæftigelsesområdet. Det gør vi blandt andet ved at udsende principafgørelser, gennemføre undersøgelser af kommunernes sagsbehandling og praksis, yde rådgivning til kommunerne og tilbyde undervisning.

Ankestyrelsen følger også udviklingen på social- og beskæftigelsesområdet gennem blandt andet statistik og udarbejdelse af statistik baseret på registerdata.

Ankestyrelsen er organiseret i områder og kontorer i henholdsvis København og Aalborg.

Læs mere om Ankestyrelsen på www.ast.dk.

2 Behandlingen af klager over kommunale afgørelser

Dette kapitel omhandler hovedtallene for Ankestyrelsens afgørelser af klager over kommunale afgørelser på social- og beskæftigelsesområdet set over en treårig periode, men med fokus på 2016.

Tallene er offentliggjort under "Tal fra Ankestyrelsen" på [Ankestyrelsens hjemmeside](#). Her er det også muligt at hente data på kommuneniveau og læse de tidligere årsstatistikker for nævnene.

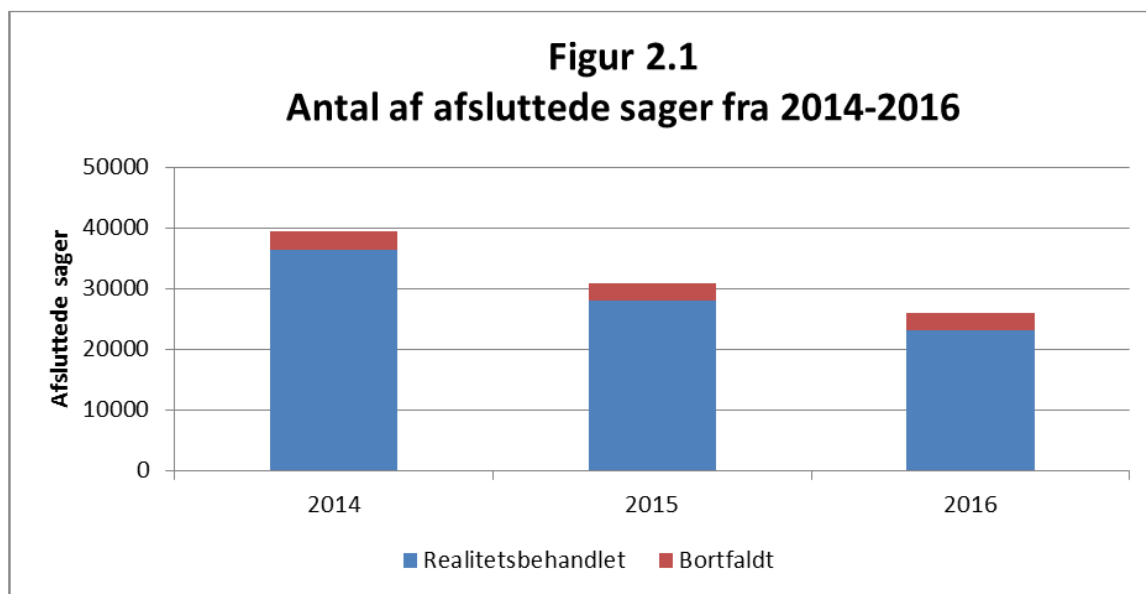
2.1 Udvikling i perioden 2014-2016

Færre afgjorte sager i 2016

I 2016 afsluttede Ankestyrelsen ca. 26.000 sager, se figur 2.1. Heraf blev godt 23.000 sager realitetsbehandlet, mens de resterende sager bortfaldt – eksempelvis fordi borgeren trak sin klage tilbage.

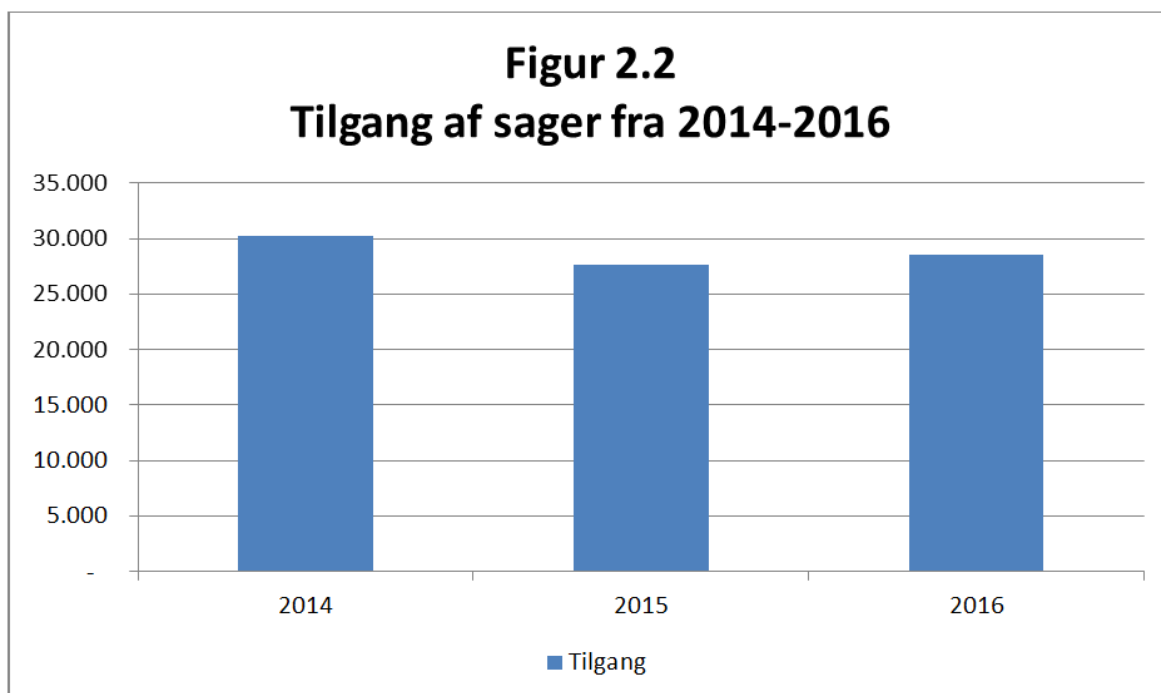
Der blev i 2016 afgjort færre sager sammenlignet med perioden 2014-2015. Det lavere antal afgjorte sager skyldtes en kombination af fald i produktiviteten og utilstrækkelig sagsbehandlerkapacitet. Årsagen til, at produktiviteten var lavere end forudsat, var blandt andet, at udflytningen til Aalborg skabte usikkerhed blandt medarbejderne. Ankestyrelsen har haft en høj personaleomsætning i 2016, og det påvirkede resultatet i København og Aalborg negativt. Rekruttering af nye sagsbehandlere til erstatning for fratrædelserne tog tid, og der skulle oplæres et stort antal nye medarbejdere i både Aalborg og København.

I 2014 blev der afsluttet særligt mange sager, hvilket blandt andet skyldes, at Ankestyrelsen i løbet af 2014 iværksatte forskellige tiltag til reduktion af en større mængde verserende sager.

Stabilisering af antallet af indkomne klagesager

Ankestyrelsen har de seneste tre år modtaget omkring 30.000 klager årligt på det kommunale område, som det fremgår af figur 2.2.

Afsluttede sager efter lovområde

Sager afgjort efter serviceloven og lov om aktiv socialpolitik (aktivloven) er de lovområder, hvor Ankestyrelsen i 2016 behandlede flest klagesager, se tabel 2.1. For disse sagsområder blev der rundt regnet afgjort henholdsvis 8.100 og 6.500 sager svarende til, at de to sagsområder til sammen udgjorde 56 procent af de afgjorte sager i 2016.

Sager afgjort efter aktivloven udgjorde 25 procent af de afgjorte sager i 2016. Andelen er mindre end i 2015, hvor disse sager udgjorde 30 procent.

Andelen af sager om social pension er faldet fra 9 procent i 2014 til 3 procent i 2016. Andelen af bortfaldne sager har i perioden 2014-2016 ligget mellem 8 og 11 procent.

Tabel 2.1 Afsluttede sager efter lovområde, 2014-2016, antal og procent

	2014		2015		2016	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Lov om aktiv beskæftigelsesindsats	2.123	5	1.566	5	1.273	5
Lov om aktiv socialpolitik	8.038	20	9.258	30	6.529	25
Lov om social pension	3.561	9	1.171	4	767	3
Serviceloven	12.001	30	9.315	30	8.143	31
Sygedagpengeloven	8.975	23	5.070	16	5.157	20
Lov om højeste, mellemste førtidspension m.fl.	436	1	291	1	179	1
Andre love	1.233	3	1.317	4	1.124	4
Realitetsbehandlede sager i alt	36.367	92	27.988	91	23.172	89
Bortfald mv.	3.209	8	2869	9	2.800	11
Afsluttede sager i alt	39.576	100	30.857	100	25.972	100

Mindre stigning i omgjorte sager

I 2016 omgjorde Ankestyrelsen 29 procent af de realitetsbehandlede sager, hvilket er en stigning på 2 procentpoint sammenlignet med 2015 jf. tabel 2.2.

Blandt de omgjorte sager er der i 2016 - hvilket også var tilfældet i de foregående år - en overvægt af sager, der blev hjemvist. Hjemvisning af en sag betyder, at kommunen skal genoptage sagen og afgøre den på ny. I alt blev 3.724 sager hjemvist, mens 3.079 sager blev ændret.

Tabel 2.2 Realitetsbehandlede sager efter udfald, 2014-2016, antal og omgørelsesprocent

År	Realitets-behandlet	Stadfæstet	Ændret	Hjemvist	Omgørelsesprocent
2014	36.367	27.490	4.179	4.698	24
2015	27.988	20.419	3.432	4.137	27
2016	23.172	16.369	3.079	3.724	29

Omgørelsesprocent

Omgørelsesprocenten er beregnet som andelen af realitetsbehandlede sager, Ankestyrelsen enten ændrer eller hjemviser. Der medregnes dermed ikke stadfæstede sager eller sager, som Ankestyrelsen afviser eller sager, der bortfalder.

Der er forholdsvis store forskelle i omgørelsesprocenten inden for de forskellige lovområder, se tabel 2.3. Eksempelvis blev henholdsvis 44 procent af sagerne om retssikkerhedsloven (herunder blandt andet mellemkommunal refusion) og 37 procent af sagerne om serviceloven omgjort, mens kun 14 procent af sagerne om sygedagpengeloven blev omgjort.

Tabel 2.3 Realitetsbehandlede sager efter lovområde og udfald, 2016, antal og procent

	Stadfæstet	Ændret	Hjemvist	I alt	Omgørelsesprocent
Lov om aktiv beskæftigelsesindsats	1.004	176	93	1.273	21
Lov om aktiv socialpolitik	4.196	1.194	1.139	6.529	36
Lov om social pension	648	35	84	767	16
Servicebogen	5.170	897	2.076	8.143	37
Sygedagpengeloven	4.432	587	138	5.157	14
Lov om højeste, mellemste førtidspension m.fl.	142	6	31	179	21
Retssikkerhedsloven	138	91	18	247	44
Lov om almenboliger	53	10	17	80	34
Boligstøtteloven	171	8	25	204	16
Andre love	415	75	103	593	30
Realitetsbehandlede sager i alt	16.369	3.079	3.724	23.172	29

Ser man på omgørelsesprocenten på de enkelte lovområder over tid, jf. tabel 2.4, fremgår det, at andelen af sager, der blev omgjort om lov om aktiv beskæftigelsesindsats og lov om aktiv socialpolitik, er steget fra 2014 til 2016. I 2014 blev 27 procent af sagerne om aktiv socialpolitik omgjort, mens det i 2016 er 36 procent. For lov om aktiv beskæftigelsesindsats er tallene for 2014 og 2016 henholdsvis 11 og 21 procent.

Ligeledes er andelen af omgjorte sager om lov om social pension er steget markant. I 2014 blev 6 procent af sagerne omgjort, mens det tilsvarende tal for 2016 er 16 procent. Til gengæld er omgørelsesprocenten om sygedagpengeloven faldet fra 19 procent til 14 procent i samme periode.

Andelen af omgjorte sager om boligstøtteloven, lov om højeste, mellemste førtidspension m.fl. og retssikkerhedsloven var på stort set samme niveau i 2014 som i 2016.

Tabel 2.4 Omgørelsesprocent efter lovområde – 2014 og 2016

	2014	2015	2016
Lov om aktiv beskæftigelsesindsats	11	17	21
Lov om aktiv socialpolitik	27	31	36
Lov om social pension	6	9	16
Service-loven	34	33	37
Sygedagpengeloven	19	16	14
Lov om højeste, mellemste førtidspension m.fl.	22	10	21
Retssikkerhedsloven	46	52	44
Lov om almenboliger	30	23	34
Boligstøtteloven	14	14	16
Andre love	33	33	30
I alt	24	27	29

Udviklingen i sagsbehandlingstiden

Fra 2014 til 2015 er den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for klagesager over kommunernes afgørelser på social- og beskæftigelsesområdet faldet fra 8 måneder til 4,2 måneder, se tabel 2.5. Det seneste år er den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for klagesager dog steget en smule igen, og er i 2016 4,4 måneder.

Den gennemsnitlige liggetid er faldet fra 3,7 måneder i 2014 til 3 måneder i 2016.

Hvad er liggetid?

Liggetider er et mål for, hvor længe de sager, som Ankestyrelsen har modtaget, har verseret (ligget) i systemet. Det handler altså kun om sager, der endnu ikke er afgjort.

Man kan sige, at liggetiden er et øjebliksbillede i forhold til det gennemsnitlige antal måneder, som ikke-afgjorte sager har ventet på en afgørelse.

Liggetiden beregnes ikke kumulativt, men som en her og nu beregning på de verserende sager, typisk ved månedens eller kalenderårets afslutning.

Table 2.5 Gennemsnitlig sagsbehandlingstid og liggetid i måneder, 2014-2016

År	Gennemsnitlig sagsbehandlingstid i måneder	Gennemsnitlig liggetid i måneder	Realitetsbehandlede sager
2014	8,0	3,7	36.367
2015	4,2	3,2	27.988
2016	4,4	3,0	23.172

2.2 Kvaliteten af de truffe afgørelser

Intern kvalitetsmåling

Siden 1993 har Ankestyrelsen gennemført årlige kvalitetsmålinger med henblik på at forbedre sagsbehandlingen. Kvalitetsmålingen er en del Ankestyrelsens resultatplan med departementet.

Målingen er foretaget på alle Ankestyrelsens områder, dvs. arbejdsskade, beskæftigelse, børn og familie og socialområdet. Kvalitetstallet for 2016 er 92,2, hvilket er et godt resultat, også set i forhold til tidligere målinger. Målet for kvalitetstallet var ifølge resultatplanen på 90,0. Der er indgået 251 sager i kvalitetsmålingen.

De forskellige målepunkter er blevet vægtet på følgende vis (i alt 100 procent):

Afgørelsens rigtighed: 30 procent

Sagens begrundelse: 25 procent

Klagebemærkninger: 15 procent

Retsgrundlag: 15 procent

Klarhed: 10 procent

Helhedsindtryk/forståelighed: 5 procent

Ingen af de målte afgørelser viste sig at have et forkert resultat.

Selvom Ankestyrelsen i de senere år har arbejdet systematisk på at gøre vores afgørelser mere ensrettede, viste målingen, at afgørelserne fortsat ikke fremstår helt så ens udadtil, som vi gerne selv vil have det. Det skyldes først og fremmest, at de enkelte afdelinger opererer med forskellige afgørelsesskabeloner.

Som opfølgning på kvalitetsmålingen har Ankestyrelsen lagt mange kræfter i at udarbejde en række fælles grundskabeloner. Fremadrettet er forventningen derfor, at Ankestyrelsens afgørelser vil fremstå mere ens.

Sager indbragt for Folketingets Ombudsmand

Folketingets Ombudsmand har i sin årsberetning for 2016 oplyst, at Ankestyrelsen i 2016 kun havde tre sager, hvor ombudsmanden udtalte kritik af Ankestyrelsen. Det skal ses i lyset af, at styrelsen er en af de myndigheder, der har allerflest sager hos ombudsmanden; 567 sager i 2016. De tre sager udgør en kritikprocent på 0,5 procent. For statslige myndigheder i alt var kritikraten 4 procent (95 ud af 2406 sager i alt).

Ombudsmandens kritik har handlet om sagernes oplysningsgrundlag og myndighedernes pligt til at vejlede borgerne. Det er områder, som styrelsen også fremover fokuserer på i sit daglige arbejde.

Ombudsmanden har herudover været i dialog med styrelsen om to generelle spørgsmål: Håndtering af styrelsens juridiske hotline for de kommunale sagsbehandlere og styrelsens formidling af praksisundersøgelser. I begge spørgsmål valgte ombudsmanden ikke at foretage sig mere efter drøftelser med styrelsen om rammerne for henholdsvis juridisk hotline og formidling af undersøgelser.

3 Det praksiskoordinerende arbejde

En af Ankestyrelsens kerneopgaver er at sikre borgernes retssikkerhed ved at koordinere praksis på landsplan, så borgernes sager bliver behandlet ens. Ud over behandlingen af klager fra borgere bidrager Ankestyrelsen til koordinering af kommunernes praksis ved for eksempel:

- at udsende principafgørelser i sager med principiel eller generel betydning for tilsvarende sager i kommunerne
- at give konkret vejledning til kommunerne i form af vejledninger, telefonisk rådgivning, undervisningstilbud og temamøder
- at gennemføre praksisundersøgelser og
- at bidrage til benchmarking af kommunerne via nøgletal og statistik.

3.1 Praksisudvalgets drøftelser i 2016

Det Rådgivende Praksisudvalg har holdt to møder i 2016. Her har følgende temaer har været på dagsordenen:

- Status på implementeringen af praksisændring som følge af Højesteretsdommen af d. 10. september 2015 om sygedagpengeområdet
- Udflytningen af 50 årsværk til Aalborg og status på sagsbehandlingstider og liggetider
- Ankestyrelsens arbejde med en ny intern vejledning for praksisundersøgelser med fokus på læring og en ny praksis for formidling af undersøgelsens resultater
- Drøftelse af forslag til fremtidige praksisundersøgelser og
- Ombudsmandens henvendelse til udvalget om Ankestyrelsens formidling af resultater fra en praksisundersøgelse angående tilbud efter serviceloven

Herudover har udvalget drøftet temaer til årsredegørelsen for 2015 om sagsbehandlingen i klagesager over kommunalbestyrelsens afgørelser, Ankestyrelsens brug af ankestatistikken og den juridiske hotline.

Udvalget er også blevet orienteret om to igangværende praksisundersøgelser - en praksisundersøgelse om fleksjob på få timer for personer med en meget begrænset arbejdsevne og en praksisundersøgelse om tabt arbejdsfortjeneste og om Ankestyrelsens dialog- og undervisningsaktiviteter, og om resultaterne fra Ankestyrelsens brugerundersøgelse fra 2015.

Udvalget har endvidere haft en drøftelse af de ikke-principielle sager ("de 1200 sager"), som bliver behandlet med deltagelse af beskikkede medlemmer.

Endelig er Ankestyrelsens kvalitetsmåling for 2016 behandlet på et møde i udvalget.

3.2 Principafgørelser

Principafgørelser er afgørelser af sager med principiel eller generel betydning. Principafgørelser er bindende retskilder, som kommuner og øvrige underinstanser skal bruge ved afgørelser i tilsvarende sager.

Ankestyrelsen vurderer selv, om en afgørelse er så principiel eller generel, at den skal udsendes som en principafgørelse. En sag er eksempelvis egnet, hvis det fremgår af sagen, at der er tvivl om, hvorvidt en lovregel er anvendt rigtigt. Der er typisk også behov for at præcisere praksis på nye lovområder.

Parterne i sagen bliver ikke informeret om, at deres sag bliver offentliggjort som en principafgørelse, da det sker i anonymiseret form. Alle principafgørelser er offentlige og fremgår af [Ankestyrelsens principdatabase](#). Ankestyrelsen udsender jævnligt de seneste principafgørelser via nyhedsmails.

Alle principielle sager bliver afgjort med deltagelse af beskikkede medlemmer. Inden sagen bliver behandlet og afgjort enten på et ankemøde eller et møde i Beskæftigelsesudvalget, har Ankestyrelsen sørget for at inddrage synspunkter fra alle relevante afdelinger i Ankestyrelsen. På den måde tilstræber vi ensartethed, koordination og videndeling i sagsbehandlingen på tværs af Ankestyrelsen.

Ankestyrelsen har i 2016 offentliggjort en lang række principafgørelser, heraf 45 på socialområdet, 38 på beskæftigelsesområdet og fem på det kommunale børn-og familieområde. En principafgørelse indeholder typisk eksempler fra to eller flere sager.

I bilag 2, 3 og 4 finder I tre samlede oversigter over de principielle afgørelser i 2016 med afsæt i, hvorfor Ankestyrelsen har valgt at antage sagerne til principiel behandling.

To eksempler

Som eksempler på spørgsmål, vi har valgt at behandle principielt, vil vi her omtale to afgørelser, nemlig en sag fra det sociale område om, hvem der er berettiget til merudgifter til diæt, og en sag fra beskæftigelsesområdet, der præciserer, om opholdskravet i forhold til at opnå uddannelses- og kontanthjælp også gælder for danske statsborgere, der har haft ophold i et andet EU-EØS land i mere end et år.

Sagen om merudgifter til diæt - Ankestyrelsens principafgørelse 67-16

Principafgørelse 67-16 ændrer en mangeårig praksis og slår fast, at personer med cøliaki (den mest kendte form for glukoseintolerans), laktoseintolerans eller fødevarerallergi ikke er omfattet af den personkreds, der er berettiget til dækning af merudgifter til diæt efter en særbestemmelse i merudgiftsbekendtgørelsen. Særbestemmelsen om hjælp til dækning af merudgifter til diæt efter merudgiftsbekendtgørelsen er en udvidelse af den

personkreds, der efter bestemmelsen i serviceloven om merudgifter til voksne har ret til dækning af merudgifter. Bestemmelsen blev indført med henblik på at yde hjælp til personer med phenylketonuri. Phenylketonuri er en medfødt alvorlig stofskiftedefekt, som uden behandling vil medføre ubodelig skade på hjernen. Behandling af stofskiftedefekten kræver en særlig og meget proteinfattig diæt.

Særbestemmelsen i merudgiftsbekendtgørelsen skal fortolkes i forhold til det oprindelige formål med bestemmelsen. Cøliaki, laktoseintolerance og fødevareallergi kan ikke karakteriseres som medfødte lidelser, der berettiger til hjælp til dækning af merudgifter til diæt. Personer med cøliaki, laktoseintolerans eller fødevareallergi kan derimod stadig være omfattet af den personkreds, der er berettiget til dækning af merudgifter efter bestemmelsen i serviceloven, hvis de generelle betingelser for dækning af merudgifter i serviceloven er opfyldt.

Principafgørelsen ændrede den praksis, der var udmeldt i principafgørelserne 114-13, C-36-05 og C-59-03. Praksisændringen fik dog først virkning fra offentliggørelsen af afgørelsen.

Sagen om kontanthjælp og integrationsydelse til danske statsborgere, der har haft ophold i et andet EU-/EØS-land i mere end et år - Ankestyrelsens principafgørelse 103-16

I september 2015 blev der indført et opholdskrav for at modtage uddannelses- eller kontanthjælp efter lov om aktiv socialpolitik (aktivloven).

Opholdskravet betyder, at det er en betingelse for at modtage uddannelses- eller kontanthjælp, at personen har haft lovligt ophold her i riget i sammenlagt syv år inden for de seneste otte år, jf. aktivlovens § 11, stk. 3. Hvis denne betingelse ikke er opfyldt, modtager pågældende i stedet den noget lavere integrationsydelse, jf. aktivlovens § 22, stk. 1. Opholdskravet gælder for alle, det vil sige både for danskere og udlændinge. Opholdskravet gælder dog ikke for EU-/EØS-borgere, der efter EU-retten er berettigede til hjælp, jf. aktivlovens § 11, stk. 4.

Danske statsborgere, der har haft ophold i et andet EU-/EØS-land, og som har opnået og bevaret status som arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende, vil efter EU-retten være berettigede til hjælp. For danske statsborgere, der ikke opfylder opholdskravet, fordi de har haft ophold i et andet EU-/EØS-land, og som ikke har opnået arbejdstagerstatus efter deres tilbagevenden til Danmark, skal der foretages en konkret vurdering af deres samlede tilknytning til Danmark.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg traf i december 2016 den første principafgørelse om fortolkning af opholdskravet i aktivlovens § 11, stk. 3 – principafgørelse 103-16.

Sagen blev antaget principielt for at præcisere, at opholdskravet ikke gælder for EU-EØS-borgere, herunder danske statsborgere, når de efter EU-retten er berettiget til hjælp. Principafgørelsen skulle endvidere afklare, hvornår danske statsborgere, der har gjort brug af deres fri bevægelighed, efter EU-retten kan være berettigede til hjælp, sådan at de har ret til uddannelses- eller kontanthjælp, selvom de ikke har opnået arbejdstagerstatus efter deres tilbagevenden til Danmark.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg fastslog, at en dansk statsborger, der efter sin tilbagevenden til Danmark fra et ophold i et andet EU-/EØS-land hverken opfylder opholdskravet eller har opnået arbejdstagerstatus, har ret til uddannelses- eller kontanthjælp, hvis personen har en tilstrækkelig grad af tilknytning til Danmark.

Det beror på en konkret vurdering, om en dansk statsborger har en tilstrækkelig grad af tilknytning til Danmark. I denne vurdering kan følgende kriterier indgå; samlet ophold i Danmark set i forhold til varigheden af ophold i andre lande, beskæftigelse i Danmark eller øvrige økonomiske bånd til Danmark, nære familiemedlemmer i Danmark, grundskole og/eller uddannelse, der er gennemført i Danmark, danskundskaber og sociale bånd til Danmark.

Kriterierne er vejledende, og der skal foretages et konkret og individuelt skøn i den enkelte sag. Principafgørelsen slår også fast, at personens tilknytning til Danmark ikke kan vurderes alene på grundlag af opholdstiden i og uden for Danmark, men at flere kriterier skal undersøges, inden der kan træffes en afgørelse.

3.3 Tematiserede møder - de 1200 sager

Et af formålene med de tematiserede møder, som blev indført ved ankereformen i sommeren 2013, var at bevare lægmandselementet og de beskikkede medlemmers indsigt i og indflydelse på behandlingen af kommunale sager. Derfor deltager de beskikkede medlemmer på ankemøderne og i Beskæftigelsesudvalget - ikke bare i behandlingen af de principelle sager, men også i behandlingen af op til 1.200 klagesager på det kommunale område. Omkring 800 sager bliver forelagt ved skriftlig votering, og omkring 400 sager bliver mødebehandlet. Temasagerne bliver ligeligt fordelt mellem det sociale og det beskæftigelsesmæssige område.

Efter anbefaling fra udvalget er sagerne i første omgang udvalgt, så de bredt dækker de sagstyper, Ankestyrelsen behandler. Sagerne bliver samlet, så de beskikkede medlemmer får forelagt en samling af samme sagstype eller temaer. Sagerne bliver forelagt med en sagsgennemgang, udkast til afgørelse og relevante akter fra sagen. Der bliver udsendt et praksisnotat om det sagsområde eller tema, som skal behandles, til de beskikkede før mødet eller den skriftlige votering.

De sager, der behandles på de tematiserede møder, er sager, der ikke er principielle, men som indeholder et element af skøn.

Det, der tages stilling til på mødet, er, om det skøn, kommunen har foretaget i sagen, ligger inden for lovgivningens rammer for udøvelsen af skønnet, og om skønnet er foretaget lovligt.

Eksempler fra tematiserede møder på det sociale område

På det sociale område forelagde Ankestyrelsen i 2016 sager på de tematiserede ankemøder på en lang række forskellige områder. Blandt andet blev der behandlet sager om boligindretninger, udmåling af tabt arbejdsfortjeneste, afløsning og aflastning, genoptræning og vedligeholdende træning, kontanttilskud og borgerstyret personlig assistance, ledsagerordning, ældrebolig og plejebolig og hjemmetræning.

Temamøde om hjemmetræning og tabt arbejdsfortjeneste

På et af de tematiserede møder i 2016 var temaet hjemmetræning og tabt arbejdsfortjeneste. Efter bestemmelserne i servicelovens § 32 og § 32 a kan kommunen efter anmodning fra forældrene godkende, at forældrene helt eller delvist hjemmetræner deres barn. Det forudsætter, at barnet er i målgruppen for hjemmetræning, og at de øvrige betingelser for godkendelse er opfyldt. Målgruppen er forældre til børn, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for hjælp eller særlig støtte. Hvis forældrene bliver godkendt til at hjemmetræne deres barn, skal kommunen yde dækning af tabt arbejdsfortjeneste og sørge for træningsredskaber, kurser, hjælpere mv.

På mødet blev der behandlet 42 sager, som omhandlede forskellige problemstillinger om hjemmetræning, herunder om barnet var omfattet af målgruppen for hjemmetræning, nødvendige træningsredskaber, bevilling af hjælpetrænere, og bevilling af tabt arbejdsfortjeneste, også her særligt om barnet var i målgruppen. De 42 mødebehandlede sager blev afgjort uden dissens efter drøftelser på mødet.

Hvilke problemstillinger indeholder de behandlede sager?

Sagerne fordelte sig med et mindre antal sager, som omhandlede spørgsmålet, om barnet var i den målgruppe, som forældre kan godkendes til at hjemmetræne, og om de øvrige betingelser for at hjemmetræne var opfyldt. En stor del af sagerne handlede om, om den ansøgte hjælp var nødvendig for, at forældrene kunne gennemføre hjemmetræningen. Disse sager handlede om nødvendige træningsredskaber eller hjælpetræner-timer. For sagerne om tabt arbejdsfortjeneste handlede en del af sagerne om, om de helbredsmæssige betingelser var opfyldt for, at forældrene var omfattet af

personkredsen for bevilling af tabt arbejdsfortjeneste. Den anden del af sagerne om tabt arbejdsfortjeneste handlede om, hvorvidt barnet havde et behov for at blive passet i hjemmet af forældrene, eller om det var undervisningssektorens ansvar at yde den nødvendige støtte og omsorg i skolen/skolefritidsordningen.

En sag handlede om et forældrepar, som fik afslag på bevilling af en Mollii dragt som et nødvendigt træningsredskab. En Mollii-dragt er en speciel dragt, der er udviklet til reduktion af spasticitet. Dragten giver kroppen elektrisk stimulation for at lette spændinger og spasmer og skulle føre til mindre smerteopfattelse og øget mobilitet for mennesker med spasticitet eller nedsat mobilitet. Der var på mødet enighed om, at forældrene ikke havde ret til dragten som et nødvendigt træningsredskab i forbindelse med hjemmetræningen af barnet, da dragten havde karakter af specialiseret sundhedsfaglig behandling, som falder uden for servicelovens regler om hjemmetræning.

Flere af sagerne omhandlede princippet om sektoransvarlighed.

Sektoransvarlighedsprincippet regulerer, hvilken myndighed, der er ansvarlig for at yde hjælp til børn med handicap. Udgangspunktet er, at retlige spørgsmål om børn med handicap skal behandles af den sektor, hvor spørgsmålet af den art i øvrigt er placeret.

Eksempler fra tematiserede møder på beskæftigelsesområdet

På beskæftigelsesområdet blev der i 2016 behandlet sager om forskellige bestemmelser i sygedagpengeloven på ikke mindre end 3 tematiserede møder. Herudover blev et møde alene helliget sager, der var genoptaget som følge af Højesterets dom af 10. september 2015 på sygedagpengeområdet. Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg behandlede på denne måde mere end 200 sager om sygedagpenge. En anden stor gruppe af sager udgjorde sager om ressourceforløb og førtidspension og sager om revalidering. Endelig behandlede udvalget et meget stort antal sager om forskellige bestemmelser i aktivloven – bl.a. om tilbagebetaling af ydelser og sanktioner for udeblivelse.

Temamøde om nedsættelse af uddannelses- eller kontanthjælp efter aktivlovens § 26, stk. 2.

På et temamøde behandlede Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg 20 sager om nedsættelse af uddannelses- eller kontanthjælp efter aktivlovens § 26, stk. 2. Sagerne handlede om, hvorvidt der kunne ske nedsættelse af en persons uddannelses- eller kontanthjælp, når vedkommende er gift eller samlevende med en person, der modtager integrationsydelse. Sagerne blev behandlet på skriftligt grundlag.

Aktivlovens § 26, stk. 2, fastslår, at hvis en person, der modtager uddannelses- eller kontanthjælp, er gift eller samlevende med en person, der modtager integrationsydelse, skal uddannelses- eller kontanthjælpen nedsættes således, at de to forsørgelsesydelser sammenlagt svarer til uddannelses- eller kontanthjælpen. Dog skal begge personer

mindst modtage det beløb, som de ville modtage i integrationsydelse og dansktillæg, hvis integrationsydelsesmodtageren er berettiget til tillægget. Begrebet samlevende i bestemmelsen følger principperne i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag. Personkredsen for reglen om nedsættelse af uddannelses- eller kontanthjælp er således et ægtepar eller et samlevende par, hvor den ene modtager uddannelses- eller kontanthjælp, og den anden modtager integrationsydelse.

De 20 sager, der blev behandlet på mødet, vedrørte alene ægtefæller, hvor den ene modtog kontanthjælp, og den anden modtog integrationsydelse. Beskæftigelsesudvalget var enig i kommunernes vurdering om nedsættelse af kontanthjælpen, idet kontanthjælpsmodtageren var gift med en person, der modtog integrationsydelse. Sagerne blev afgjort uden dissens.

Klagebemærkningerne i de behandlede sager og kommunernes partshøring

I over halvdelen af sagerne, der blev behandlet på mødet, henviste borgerne i deres klager til, at de ville miste omkring brutto 6.000 kr. i ydelse, hvis der skete nedsættelse. Borgerne gjorde derfor rede for deres udgifter og gjorde gældende, at der skulle undtages for nedsættelse, da de ville blive økonomisk vanskeligt stillet. Vi bemærkede i den forbindelse, at aktivlovens § 26, stk. 2, er en beregningsregel, der ikke kan fraviges efter en konkret vurdering, hvorfor der ikke skulle tages konkret stilling til familiens økonomi.

I næsten halvdelen af de behandlede sager havde kommunen ikke foretaget partshøring. Vi kritiserede kommunen for det. Vi vurderede imidlertid ud fra en konkret væsentlighedsvurdering, at kommunens sagsbehandlingsfejl ikke havde betydning for sagernes endelige resultat.

Temamøder om ressourceforløb og førtidspension på det foreliggende grundlag

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg har i 2016 haft mulighed for på temamøder at få indsigt i behandling af sager om ressourceforløb og ansøgning om førtidspension på det foreliggende dokumentationsgrundlag.

Efter retssikkerhedsloven efterprøver Ankestyrelsen retlige spørgsmål. Det vil sige, om der er truffet en lovlig afgørelse i kommunen. Den retlige prøvelse af skønsmæssige afgørelser omfatter en prøvelse af, om skønnet ligger inden for lovgivningens rammer for udøvelsen af skønnet, og om skønnet er foretaget lovligt. Efterprøvelsen skal ske i lyset af regler og praksis. Der er derfor ikke tale om en efterprøvelse med et frit skøn.

I sager om førtidspension er der mange regler, bl.a. om forudgående ressourceforløb og om krav til dokumentationen for nedsat arbejdsevne, der reelt betyder, at der er et snævert skøn i disse sager. Efterprøvelsen består i høj grad i at påse, om kommunen har ret i, at der

i sagerne ikke er den tilstrækkelige dokumentation for, at alle andre muligheder (behandling og udvikling af arbejdsevnen) er udtømte. I førtidspensionssagerne er der derfor et snævert spillerum for at tilsidesætte kommunernes afslag på førtidspension.

Selv om pensionsloven giver en lempeligere mulighed for at rejse en pensionssag på det foreliggende dokumentationsgrundlag, skal en afgørelse om at tilkende førtidspension fortsat opfylde kravene til dokumentation for den nedsatte arbejdsevne.

Reformen af fleksjob og førtidspension fra 2013 har betydet, at det er blevet sværere at få tilkendt førtidspension, og at borgere med væsentlige begrænsninger i arbejdsevnen skal have et ressourceforløb, hvis det ikke på forhånd kan anses for åbenbart formålsløst at forsøge at udvikle arbejdsevnen i et ressourceforløb. Ankestyrelsens praksis har Østre Landsret stadfæstet i flere domme, som bl.a. er omtalt i principafgørelse 92-16.

Drøftelserne på temamøderne har især handlet om forståelsen af lovkravet om, at det skal være dokumenteret eller åbenbart formålsløst at udvikle arbejdsevnen, før borgeren kan få en førtidspension. De fleste sager er afgjort uden dissens.

3.4 Praksisundersøgelser

Ankestyrelsen gennemfører en række praksisundersøgelser af kommunernes sagsbehandling på social- og beskæftigelsesområdet. Undersøgelserne bliver gennemført som led i Ankestyrelsens pligt til at sikre, at kommunerne træffer korrekte afgørelser. Retssikkerhedslovens §§ 76 og 79 udgør grundlaget for, at Ankestyrelsen gennemfører praksisundersøgelser og kan indhente konkrete afgørelser til undersøgelserne.

Retssikkerhedslovens § 76 beskriver Ankestyrelsens pligt til at koordinere og følge praksis i kommuner og jobcentre og vejlede om praksis.

Det følger herefter af § 79, at Ankestyrelsen som led i opgaven efter § 76 kan indhente konkrete sager fra kommunerne til gennemsyn.

Alle offentliggjorte praksisundersøgelser fremgår af [Ankestyrelsens hjemmeside](#).

Udsendte praksisundersøgelser i 2016

Ankestyrelsens praksisundersøgelse om anvendelsen af sanktioner over for uddannelses- og kontanthjælpsmodtagere

Ankestyrelsen har gennemført en undersøgelse af kommunernes praksis, når de træffer afgørelser om sanktion over for borgere, der modtager uddannelses- eller kontanthjælp efter §§ 37, 39, nr. 7, 39, nr. 8, og 40 a, i lov om aktiv socialpolitik (aktivloven).

Ankestyrelsen har gennemgået 131 sager med henblik på at vurdere, om afgørelserne er i overensstemmelse med lovgivningen og praksis på området.

Denne undersøgelse er den anden af i alt tre praksisundersøgelser, Ankestyrelsen gennemfører om kommunernes anvendelse af sanktioner over for modtagere af uddannelses- og kontanthjælp.

Baggrunden for undersøgelsen er, at den daværende regering (S, RV og SF) i 2013 indgik en politisk aftale med V, DF, K og LA om en reform af kontanthjælpssystemet. Reformen er efterfølgende gennemført med virkning fra den 1. januar 2014. Det fremgår af "Aftalen om en reform af kontanthjælpssystemet – flere i uddannelse og job", at aftalepartierne er enige om, at Ankestyrelsen fra 2014 til 2016 skal udarbejde årlige praksisundersøgelser om anvendelsen af sanktioner i kommunerne.

Resultaterne af sagsgennemgangene var meget forskellige for de fire typer af sager, der indgik i undersøgelsen. Mens den samlede undersøgelse viste, at alene 26 procent af kommunernes afgørelser var i overensstemmelse med lovgivning og praksis, var resultatet markant bedre for den type af sager, der vedrørte lovens § 37 – en regel, som også var gældende før kontanthjælpsreformen – og tilsvarende dårligere for de typer af sager, der handlede om de forholdsvis nye regler på sanktionsområdet, og hvor Ankestyrelsen endnu ikke havde fastlagt praksis i form af principafgørelser.

[Hent publikationen](#)

Kommunernes sagsbehandling i forbindelse med vurdering af uarbejdsdygtighed efter sygedagpengelovens § 7

Baggrunden for undersøgelsen er den nye sygedagpengemodel, hvor reglerne om visitation og opfølgning per 5. januar 2015 er ændret som følge af sygedagpengereformen, der trådte delvist i kraft 1. juli 2014. Sygedagpengereformen har blandt andet til formål at sikre økonomien for sygemeldte borgere under hele den periode, hvor de er uarbejdsdygtige på grund af egen sygdom.

Vurdering af uarbejdsdygtighed har afgørende betydning for, hvorvidt en borger fortsat er berettiget til sygedagpenge – eller eventuelt jobafklaringsforløb, hvis der ikke (længere) er grundlag for en forlængelse af sygedagpengeudbetalingen. Hensigten med reformen var ikke at ændre på vurderingen af uarbejdsdygtighed efter sygedagpengelovens § 7. Reformen indeholdt imidlertid nye regler om kategorisering af sygemeldte, om opfølgning og om fremrykning af revurderingstidspunktet til 22. uge.

Formålet med undersøgelsen var at belyse kommunernes organisering og sagsbehandling i forbindelse med vurdering af uarbejdsdygtighed for at sikre en fortsat god sagsbehandling og en fortsat god platform for implementering af sygedagpengereformen i kommunerne.

Undersøgelsen var et supplement til Ankestyrelsens praksisundersøgelse om § 7 i sygedagpengeloven, se nedenfor, og viste blandt andet, at samarbejdet mellem de praktiserende læger og sagsbehandlerne er forbundet med vanskeligheder og kan skabe barrierer for sagsbehandlingen i forbindelse med vurdering af uarbejdsdygtighed. Omvendt kan et tæt samarbejde internt i kommunen og med eksterne interessenter bidrage til færre misforståelser i sagsforløbet og dermed til en bedre sagsbehandling.

[Hent publikationen](#)

Ankestyrelsens praksisundersøgelse om sygedagpengelovens § 7

Ankestyrelsen har gennemført yderligere en undersøgelse på baggrund af sygedagpengereformen, nemlig en undersøgelse af kommunernes praksis ved anvendelsen af sygedagpengelovens § 7 om uarbejdsdygtighed.

Reformen medførte blandt andet som nævnt ovenfor, at revurderingstidspunktet blev rykket frem, så kommunen skal vurdere, om der er grundlag for at forlænge udbetalingen af sygedagpenge, når borgeren har modtaget sygedagpenge i mere end 22 uger i de 9 forudgående måneder.

Udbetaling af sygedagpenge forudsætter bl.a., at borgeren er uarbejdsdygtig på grund af sygdom. Hvis borgeren er uarbejdsdygtig, men der ikke (længere) er grundlag for at forlænge udbetalingen af sygedagpenge, overgår borgeren til et jobafklaringsforløb med ressourceforløbsydelse.

Vurderingen af uarbejdsdygtighed er af afgørende betydning for borgerens forsørgelsesgrundlag. Der blev alene foretaget en mindre redaktionel ændring af sygedagpengelovens § 7 i forbindelse med reformen, og det var med reformen ikke hensigten, at vurderingen efter § 7 skulle være anderledes end før den 1. juli 2014.

Formålet med undersøgelsen var at belyse kommunernes anvendelse af § 7 i praksis, herunder om sagerne er tilstrækkeligt oplyste på afgørelsestidspunktet.

Undersøgelsen viste, at kommunerne overordnet set træffer rigtige afgørelser i sager om sygedagpengelovens § 7, men at der i en del tilfælde er udfordringer med sagsbehandlingen netop med at få sagerne oplyst tilstrækkeligt, inden der bliver truffet en afgørelse.

[Hent publikationen](#)

Fleksjob til borgere med aktuelt meget begrænset arbejdsevne

Endelig har Ankestyrelsen gennemført en undersøgelse af et udvalgt antal afgørelser om tilkendelse af fleksjob efter de regler, der trådte i kraft 1. januar 2013 i forbindelse med førtidspensions- og fleksjobreformen.

Som led i reformen blev der indført nye regler for at bevilge fleksjob til borgere med en aktuelt meget begrænset arbejdsevne, hvor der er mulighed for, at deres arbejdsevne kan udvikles inden for en rimelig periode.

Praksisundersøgelsen er gennemført som et led i Ankestyrelsens praksiskoordinerende virksomhed. Fokus var på at undersøge kommunernes vurderinger af borgernes aktuelt meget begrænsede arbejdsevne, og hvilke udviklingsmuligheder kommunerne vurderer, at der er til stede.

Undervejs i forløbet blev Ankestyrelsens fokus udvidet, da undersøgelsen viste, at der i en del af de indkaldte sager ikke var foretaget en tilstrækkelig beskæftigelsesmæssig og helbredsmæssig afklaring af borgerne, og at det derfor ikke var dokumenteret, at borgerne var i målgruppen for fleksjob.

Endvidere viste de indsendte sager, at kommunerne generelt ikke anvender reglerne om fastholdelsesfleksjob, som blev indført med fleksjobreformen 1. januar 2013, i sager, hvor der er bevilget fastholdelsesfleksjob.

Undersøgelsen viste, at 68 procent af de undersøgte 130 sager, var i overensstemmelse med reglerne og Ankestyrelsens praksis, mens 32 procent af sagerne ville være blevet ændret eller hjemvist, hvis de havde været klagesager. Ankestyrelsen bemærkede i undersøgelsen, at kommunerne skal sikre, at kommunerne afklarer borgerne beskæftigelsesmæssigt og helbredsmæssigt, inden kommunerne bevilger fleksjob, og at kommunerne kun kan tilkende fleksjob til en borger, der har en meget begrænset arbejdsevne, hvis der er mulighed for, at borgerens arbejdsevne kan udvikles inden for en rimelig periode. Kommunerne skal være opmærksomme på muligheden for at iværksætte et individuelt tilrettelagt ressourceforløb i sager, hvor borgeren aktuelt har en meget begrænset arbejdsevne, og det er uafklaret, om arbejdsevnen kan udvikles.

[Hent publikationen](#)

3.5 Formidlingsaktiviteter

En af Ankestyrelsens vigtigste opgaver er at vejlede og formidle faglig viden, jf. retssikkerhedslovens § 76. Formidlingsaktiviteterne bliver offentliggjort på hjemmesiden.

I 2016 har vi gennemført en lang række formidlingsaktiviteter for kommuner, interesseorganisationer og øvrige samarbejdspartere på beskæftigelses- og socialområdet. Her følger et lille udpluk:

En række vejlednings- og dialogmøder med kommuner og fagforeninger om praksis på sygedagpengeområdet efter Højesterets dom af 10. september 2015. Formålet med møderne var at orientere om;

- Ankestyrelsens ændrede praksis efter Højesterets dom med afsæt i relevante principafgørelser.
- Foreløbige erfaringer og relevante iagttagelser i forbindelse med stillingtagen til og behandling af sager om genoptagelse på baggrund af praksisændringen.

Vi har også afholdt dialogmøde med Region Hovedstaden og Københavns Kommune om vurdering af arbejdsevne og holdt oplæg for kommuner om reelt enlig problemstillinger i forhold til familieydelse og dagtilbud. Vi har endvidere holdt ERFA-møder med en række kommuner om servicelovens § 100 om merudgifter til voksne.

3.6 Betalingskurser

På grund af en tiltagende efterspørgsel fra kommunerne efter grundlæggende introduktion til lovgivningen på konkrete lovområder har Ankestyrelsen siden 2. halvår 2015 udbudt en række betalingskurser. Kurserne er primært rettet mod kommunerne, men vi gennemfører også kurser for f.eks. ansatte i fagforeninger.

Betalingskurserne vedrører udvalgte lovområder og er et tilbud, der ligger ud over Ankestyrelsens generelle vejledningsforpligtelse. Udover åbne kurser tilbyder vi også – i begrænset omfang – lukkede kurser, f.eks. efter anmodning fra en afdeling i en kommune eller en fagforening.

Deltagerafgiften dækker de udgifter, Ankestyrelsen har i forbindelse med planlægning, gennemførelse og efterbearbejdning.

Underviserne på Ankestyrelsens betalingskurser er erfarne medarbejdere med en omfattende viden om de lovområder, vi administrerer. Ankestyrelsen har kompetenceudviklet underviserne i form af blandt andet formidlingskurser.

Status for 2016

Vi nåede i 2016 op på at gennemføre knap 40 betalingskurser (31 åbne kurser og et antal lukkede kurser). Herudover har medarbejdere i Ankestyrelsen undervist de 5 Socialtilsyn. Hvert Socialtilsyn blev undervist 2 eller 3 hele dage.

Vi har bl.a. undervist kommunerne i:

- Ressourceforløb, flexjob og førtidspension
- Hjælp til tandbehandling
- Sygedagpengelovens regler
- Lær at skrive en god afgørelse på det sociale område
- Retssikkerhedslovens regler
- Aktivlovens rådighedsregler

Ca. 800 personer har været på et af Ankestyrelsens åbne kurser i 2016. Hertil kommer den gruppe, der har været på et lukket kursus, f.eks. i kurset "Aktivlovens § 34 - særlig støtte til høje boligudgifter".

Der er gennemført evaluering af alle åbne kurser med en svarprocent på 73. Resultaterne fra 2016 er, at 90 procent enten er meget tilfredse eller tilfredse med det faglige indhold. 90 procent er enten meget tilfredse eller tilfredse med kursets relevans for det daglige arbejde.

I 2017 er kursusvolumen øget endnu mere i forhold til 2016, sådan at vi tilbyder mere end 50 åbne kurser, herunder nu også kurser i arbejdsskade.

4 Brugerundersøgelser og evaluering af Ankestyrelsens praksiskoordinerende indsats

Ankestyrelsen har i både 2015 og 2016 gennemført undersøgelser af brugernes tilfredshed med Ankestyrelsen. Undersøgelsen fra 2016, der var baseret på spørgeskemaer, viste en forskel mellem de professionelle brugere og borgerne. Mens de professionelle brugere overordnet set er tilfredse med Ankestyrelsens information og ydelser og har et positivt indtryk af Ankestyrelsen, er borgerne i højere grad utilfredse og har et mere negativt indtryk af Ankestyrelsen. Dog er der sammenlignet med den tilsvarende spørgeundersøgelse fra 2015 sket en signifikant fremgang i både borgernes tilfredshed med Ankestyrelsens information og ydelser og borgernes samlede indtryk af Ankestyrelsen.

For at få en mere dybdegående viden om, hvad der ligger bag den utilfredshed blandt borgerne, som blev identificeret i spørgeundersøgelsen, og for at skabe viden om, hvad Ankestyrelsen kan gøre for at øge tilfredsheden, har vi i foråret 2017 gennemført en kvalitativ opfølgning på nogle af de spørgsmål, der blev adresseret i spørgeskemaundersøgelsen.

I den opfølgende undersøgelse har vi både gennemført en række længerevarende telefoninterviews med borgere og professionelle partsrepræsentanter og herudover tre fokusgruppeinterviews med borgere.

Som vi allerede havde set i spørgeskemaundersøgelserne, hænger det indtryk, borgerne har af Ankestyrelsen, i høj grad sammen med, om de har fået afslag eller medhold i deres sag.

Uanset dette pegede interviewene dog også på en række yderligere forhold, der har betydning for tilfredsheden. Blandt andet oplever borgerne manglende gennemsigtighed i forhold til klagesagsbehandlingen i Ankestyrelsen. Nogle har svært ved at gennemskue forholdet mellem Ankestyrelsen og kommunerne og skelne imellem de to instansers rolle i deres sagsforløb. Andre er usikre på, hvilke oplysninger, Ankestyrelsen indhenter og hvordan vi sikrer, at alle relevante oplysninger fremgår af sagen. Mange oplever, at det er svært at blive hørt og savner brugerinddragelse, og flere giver udtryk for, at de har brug for mere hjælp til at forstå processen i sagsbehandlingen - behov for at blive "taget i hånden". Interviewene afdækkede også, at Ankestyrelsens afgørelsesbreve kan være svære at forstå, og flere borgere så gerne, at Ankestyrelsen i afgørelsesbrevet tog mere tydeligt stilling til borgernes egne perspektiver eller supplerende oplysninger.

Både professionelle partsrepræsentanter og private brugere gav også udtryk for positive oplevelser med Ankestyrelsen, blandt andet at de oplevede medarbejderne som venlige og servicemindede.

Med hensyn til, hvad Ankestyrelsen kan gøre for at øge tilfredsheden, gav undersøgelsen også en lang række forslag, blandt andet at fokusere på gennemsigtighed for at øge borgernes forståelse af Ankestyrelsens rolle og arbejdsgange. Et konkret forslag er, at man som standardprocedure kunne give borgeren adgang til at se, hvilke oplysninger, kommunen har sendt til Ankestyrelsen i borgerens sag.

Sideløbende med brugerundersøgelserne har der været gennemført en større undersøgelse af kommunernes udbytte af Ankestyrelsens praksiskoordinerende arbejde. Det er Økonomi- og Indenrigsministeriet, der har bedt VIVE, Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, om at gennemføre en evaluering af kommunernes udbytte af Ankestyrelsens praksiskoordinerende indsats. VIVE forventes at aflevere rapporten i september måned 2017. Rapporten vil munde ud i en række konkrete anbefalinger til Ankestyrelsens videre arbejde. Disse anbefalinger vil Ankestyrelsen inddrage i forbindelse med planlægningen af styrelsens praksiskoordinering i 2018.

Ankestyrelsens årsredegørelse til Det Rådgivende Praksisudvalg 2016

BILAG

Titel **_Bilag**
Udgiver Ankestyrelsen, november 2017
ISBN nr 978-87-7811-343-6
Layout Identitet & Design AS

Kontakt Ankestyrelsen
Amaliegade 25, 1256 København K
Telefon 33 41 12 00
Hjemmeside www.ast.dk
E-mail ast@ast.dk

Bilag 1 Realitetsbehandlede sager efter lovområde og sagsudfald, 2016, antal og procent

	Stad- fæstede	Ændre- de	Hjem- viste	I alt	Andel ænd- rede	Andel hjem- viste	Andel om- gjorte
I alt	16.369	3.079	3.724	23.172	13	19	29
1 Lovgivning vedr. børn og familier samt serviceloven	5.482	1.033	2.156	8.671	12	33	37
1.1 Serviceloven - hjælpemidler, tilbud	5.170	897	2.076	8.143	11	34	37
1.1.1 Betaling for dagtilbud og klubtilbud mv. til børn, §§ 32 og 36	23	7	23	53	13	77	57
1.1.2 Tilskud til privat pasning og børnepasningorlov, §§ 39-40	0	0	0	0			
1.1.3 Børn - merudgiftsydelse, § 41	389	81	203	673	12	43	42
1.1.4 Børn - tabt arbejdsfortjeneste, §§ 42 - 43	296	98	170	564	17	43	48
1.1.5 Børn - personlig hjælp og ledsagelse, §§ 44 - 45	58	30	45	133	23	51	56
1.1.6 Særlig støtte til børn og unge, § 52	192	35	112	339	10	49	43
1.1.7 Samvær, § 71	464	44	55	563	8	11	18
1.1.8 Økonomisk hjælp, § 52a	207	14	87	308	5	39	33
1.1.9 Efterværn, § 76	99	40	28	167	24	20	41
1.1.10 Diverse- Børn	191	52	97	340	15	40	44
1.1.11 Voksne - almene tilbud og husvilde, §§ 79 - 80	7	0	0	7	0	0	0
1.1.12 Voksne - hjemmehjælp, § 83	195	28	122	345	8	55	43
1.1.13 Voksne - borgerstyret personlig assistance, § 96	82	10	54	146	7	59	44
1.1.14 Voksne - merudgifter, § 100	586	54	199	839	6	31	30
1.1.15 Voksne - behandling, §§ 101 - 102	57	10	31	98	10	46	42

	Stad- fæstede	Ændre- de	Hjem- viste	I alt	Andel ænd- rede	Andel hjem- viste	Andel om- gjorte
1.1.19 Voksne - selvudpeget hjælp §§ 94-94 b	6	2	8	16	13	100	63
1.1.20 Diverse- Voksne	1	1	0	2	50	0	50
1.1.21 Voksne - personlig hjælp, ledsagelse m.v., §§ 81, 82, 84-95 og 97 - 99	267	81	197	545	15	57	51
1.1.22 Hjælpe midler, § 112	985	101	195	1.281	8	18	23
1.1.23 Forbrugsgoder, § 113	325	26	36	387	7	10	16
1.1.24 Biler, §§ 114 - 115	328	53	185	566	9	49	42
1.1.25 Boligindretning, § 116	200	12	33	245	5	16	18
1.1.26 Pasning af nærtstående (handicappede eller døende m.v.), §§ 118 - 122	21	2	5	28	7	22	25
1.1.27 Diverse- Hjælpe midler mv.	1	0	0	1	0	0	0
1.1.28 Magtanvendelse voksne, alarmsystemer, § 125	0	3	0	3	100	0	100
1.1.29 Magtanvendelse voksne, fastholdelse m.v., § 126	0	3	0	3	100	0	100
1.1.30 Magtanvendelse voksne, tilbageholdelse i boligen, § 127	0	0	0	0			
1.1.31 Magtanvendelse voksne, beskyttelsesmidler, § 128	0	1	0	1	100	0	100
1.1.32 Magtanvendelse voksne, besøgsrestriktioner, § 137b, § 137c, stk. 2	1	0	0	1	0	0	0
1.1.33 Magtanvendelse voksne, indgreb i selvbestemmelsesretten, anbragte i boform ved strafferetlig afgørelse, § 137g-j	0	0	0	0			
1.1.34 Magtanvendelse, børn og unge, § 123	0	0	0	0			
1.1.35 Diverse- Magtanvendelse	0	0	0	0			
1.1.36 Tilbagebetaling, §§ 164 - 165	5	5	0	10	50	0	50
1.1.37 Servicelovens - øvrige	0	0	0	0			

	Stad- fæstede	Ændre- de	Hjem- viste	I alt	Andel ænd- rede	Andel hjem- viste	Andel om- gjorte
bestemmelser							
1.1.38 Økonomisk støtte børn og unge, § 11 stk. 4 og 5	25	3	2	30	10	7	17
1.1.39 Rådgivning, undersøgelse og behandling børn og unge	13	0	3	16	0	23	19
1.1.38 Diverse- Tilbagebetaling	10	3	6	19	16	46	47
1.2 Retssikkerhedsloven	138	91	18	247	37	8	44
1.2.1 Opholdskommune, §§ 9 - 9b og § 9d	25	32	6	63	51	11	60
1.2.2 Mellekkommunal refusion, § 9c	113	59	12	184	32	7	39
1.2.3 Retssikkerhedsloven - andre ankesager, bl.a. §§ 3 - 8	0	0	0	0			
1.3 Andre love - tidligere nævnsområder	0	2	0	2	100	0	100
1.3.1 Andre love - tidligere nævnsområder	0	0	0	0			
1.4 Dagtilbudsloven	174	43	62	279	15	29	38
1.4.1 Dagtilbudsloven - økonomisk fripladstilskud, §§ 43, stk. 1, nr. 2 og stk. 2, § 43a, § 44,	130	33	42	205	16	26	37
1.4.2 Dagtilbudsloven - øvrige bestemmelser	44	10	20	74	14	37	41
2 Lovgivningen om sociale forhold	5.446	646	295	6.387	10	5	15
2.1 Lov om almene boliger	171	8	25	204	4	14	16
2.1.1 Almene boliger	171	8	25	204	4	14	16
2.2 Boligstøtteloven	53	10	17	80	13	27	34
2.2.1 Indskudslån, §§ 55-57, 60a, 64b, 64e, 66 og 67	53	10	17	80	13	27	34
2.3 Sygedagpengeloven	4.432	587	138	5.157	11	3	14
2.3.1 Uarbejdsdygtighed, § 7	809	207	57	1.073	19	6	25
2.3.2 Bortfald af retten til sygedagpenge, §§ 21-23	360	101	5	466	22	1	23
2.3.3 Varighedsbegrænsning og forlængelse, §§ 24-29	1.866	135	38	2.039	7	2	8
2.3.4 Lønmodtagere - beskæftigelseskrav, §§ 30-34	82	28	9	119	24	8	31

	Stad- fæstede	Ændre- de	Hjem- viste	I alt	Andel ænd- rede	Andel hjem- viste	Andel om- gjorte
2.3.5 Lønmodtagere - anmeldelse, §§ 35 - 39	228	13	1	242	5	0	6
2.3.6 Selvstændige - beskæftigelseskrav, § 42	12	0	0	12	0	0	0
2.3.7 Selvstændige - anmeldelse, §§ 41, 43 og 44	141	5	5	151	3	3	7
2.3.8 Beregning af sygedagpenge, §§ 46 - 53	44	5	3	52	10	6	15
2.3.9 Arbejdsgiverrefusion - anmeldelse, §§ 54-58 og § 60	464	14	3	481	3	1	4
2.3.10 Arbejdsgiverrefusion - øvrige betingelser, § 60	360	50	13	423	12	3	15
2.3.11 Sygedagpenge - øvrige bestemmelser, Bl.a. §§ 3 - 6 og 8 - 20	66	29	4	99	29	4	33
2.4 Lov om socialtilsyn	0	0	0	0			
2.5 Lov om højeste, mellemste førtidspension m.fl.	142	6	31	179	3	21	21
2.5.1 Ret til pension, §§ 14, 15 og 24	32	2	3	37	5	9	14
2.5.2 Bistandstillæg, § 16, stk. 1	12	2	3	17	12	21	29
2.5.3 Plejetillæg, § 16, stk. 2	3	0	2	5	0	67	40
2.5.4 Personlige tillæg og helbredstillæg, §§ 17 i 20, 26 og 27	91	2	23	116	2	25	22
2.5.5 Tilbagebetaling af personlige tillæg og helbredstillæg, § 43	0	0	0	0			
2.5.6 Invaliditetsydelse, § 21	1	0	0	1	0	0	0
2.5.7 Frakendelse, § 44	1	0	0	1	0	0	0
2.5.8 Hvilende pension, § 44a	2	0	0	2	0	0	0
2.5.9 Diverse	0	0	0	0			
2.6 Lov om social pension	648	35	84	767	5	12	16
2.6.1 Personligt/helbredstillæg - folkepension, §§ 14 - 14c	265	7	62	334	2	23	21
2.6.2 Tilbagebetaling af personligt/helbredstillæg, § 43	9	0	2	11	0	22	18
2.6.3 Beregning og	5	3	4	12	25	50	58

	Stad- fæstede	Ændre- de	Hjem- viste	I alt	Andel ænd- rede	Andel hjem- viste	Andel om- gjorte
udbetaling, §§ 27 - 40 og 46 - 49							
2.6.4 Tilbagebetaling, §§ 41 - 42	1	1	0	2	50	0	50
2.6.5 Andre ankesager	2	0	1	3	0	50	33
2.6.6 Ansøgning	0	0	0	0			
2.6.7 Ret til pension - på det foreliggende, § 17, stk. 1, 2. og 3. led	311	7	6	324	2	2	4
2.6.8 Ret til pension - har ikke ansøgt, § 17, stk. 2	1	0	0	1	0	0	0
2.6.9 Ret til pension - sag rejst af kommunen, § 18	11	2	0	13	15	0	15
2.6.10 Pension - andre sager, § 20, § 43a og § 44	1	2	2	5	40	67	80
2.6.11 Ret til at få påbegyndt sag, § 17, stk. 1, 2. og 3. led eller § 18	7	3	0	10	30	0	30
2.6.12 Tidspunkt for påbegyndelse, § 17, stk. 1, 2. og 3. led eller § 18	15	1	1	17	6	6	12
2.6.13 Ret til seniorførtidspension, § 17, stk. 4	19	9	6	34	26	21	44
2.6.14 Diverse	0	0	0	0			
2.6.15 Rehabiliteringsplan, §§ 16-19	0	0	0	0			
2.6.16 Hvilende pension, § 43a	1	0	0	1	0	0	0
2.6.17 Frakendelse, § 44	0	0	0	0			
3 Beskæftigelseslovgivningen	5.441	1.400	1.273	8.114	17	19	33
3.1 Lov om aktiv socialpolitik	4.196	1.194	1.139	6.529	18	21	36
3.1.1 Enkeltydelser - hjælp til enkeltudgifter, §§ 81 - 81a	982	56	211	1249	4	20	21
3.1.2 Enkeltydelser - hjælp til sygebehandling, §§ 82 - 82a	615	51	325	991	5	49	38
3.1.3 Enkeltydelser - særlig hjælp vedrørende børn, § 83	47	3	6	56	5	12	16
3.1.4 Enkeltydelser - forsørgelse af børn, § 84	0	0	1	1	0		100
3.1.5 Enkeltydelser - hjælp til flytning, § 85	244	21	67	332	6	25	27
3.1.6 enkeltydelser - hjælp til efterlevende, § 85a	0	0	1	1	0		100

	Stad- fæstede	Ændre- de	Hjem- viste	I alt	Andel ænd- rede	Andel hjem- viste	Andel om- gjorte
3.1.7 Enkeltbetalinger - tilbagebetaling, §§ 91 - 97	21	23	3	47	49	7	55
3.1.8 Enkeltbetalinger- Diverser	63	2	6	71	3	9	11
3.1.9 Forsørgerpligt, bopæl mv., §§ 2 - 5	85	41	16	142	29	13	40
3.1.10 Vejledning og opfølgning, §§ 7 - 10	0	0	0	0			
3.1.11 Social begivenhed, §§ 11 - 12a	221	63	48	332	19	17	33
3.1.12 Udnyttelse af arbejdsmuligheder, §§ 13 - 13c	40	15	3	58	26	5	31
3.1.13 Formue, §§ 14 - 15	121	76	72	269	28	37	55
3.1.14 Hjælp til forsørgelse, §§ 25 - 26	234	66	43	343	19	14	32
3.1.15 Hjælp til visse persongrupper, §§ 27 - 29	64	3	19	86	3	28	26
3.1.16 Fradrag for indtægter, §§ 30 - 33	184	116	24	324	36	8	43
3.1.17 Særlig støtte, § 34	162	55	100	317	17	46	49
3.1.18 Nedsættelse/ophør af hjælp, §§ 35 - 44a	328	263	65	656	40	11	50
3.1.19 Særlig støtte, §§ 63-64a	2	1	0	3	33	0	33
3.1.20 Nedsættelse/ophør af hjælp	0	0	0	0			
3.1.21 Revalidering, §§ 46 - 62	292	15	53	360	4	17	19
3.1.22 Selvstændig etablering, §§ 65 - 67	0	0	1	1	0		100
3.1.23 Ledighedsydelse, §§ 74 - 74i	50	20	10	80	25	14	38
3.1.24 Tilbagebetaling af løbende hjælp, §§ 91 - 97	292	198	56	546	36	11	47
3.1.25 Forsørgelse af danske statsborgere i udland, § 6	0	0	0	0			
3.1.26 Øvrige bestemmelser	24	8	3	35	23	9	31
3.1.27 Ressourceforløbsydelse og sanktioner i ydelsen, §§ 68 - 69i	121	96	6	223	43	3	46
3.1.28 Diverse- Revalidering, tilbagebetaling mv.	4	2	0	6	33	0	33
3.2 Lov om aktiv	1.004	176	93	1.273	14	8	21

	Stad- fæstede	Ændre- de	Hjem- viste	I alt	Andel ænd- rede	Andel hjem- viste	Andel om- gjorte
beskæftigelsesindsats							
3.2.1 Individuelt kontraktforløb mv., §§ 9 - 21f	5	0	0	5	0	0	0
3.2.2 Tilbudsmuligheder og jobplan, §§ 22-31a	157	16	8	181	9	5	13
3.2.3 Vejledning og opkvalificering, §§ 31b-41 (ikke § 33)	143	10	7	160	6	5	11
3.2.4 Virksomhedspraktik, §§ 42 - 50a (ikke § 49)	17	0	0	17	0	0	0
3.2.5 Løntilskud, §§ 51 - 68 (ikke § 65)	11	1	0	12	8	0	8
3.2.6 Ressourceforløb/rehabiliterin- gsteam, §§ 68a-c	289	53	18	360	15	5	20
3.2.7 Ret til jobafklaringsforløb, §§ 68d-e	87	47	9	143	33	7	39
3.2.8 Jobafklaringsforløb - tilbud/indhold, §§ 68 f-g	4	0	0	4	0	0	0
3.2.9 Flexjob - berettigelse, § 69, § 70, § 70a-d, § 70e, stk. 2, § 70g, stk. 1-4 og 6, § 71, stk. 2, §§ 73a-c, § 75, stk. 1	96	8	16	120	7	15	20
3.2.10 Flexjob - ydelser, § 70e, stk. 1, og 3, § 70f, § 71, stk. 1 og stk. 3-5, §§ 72-73, § 75, stk. 2-3	68	23	31	122	19	34	44
3.2.11 Arbejdsredskaber mv., § 74 og §§ 76-83	71	11	3	85	13	4	16
3.2.12 Tilbud, dagpengemodtagere, 84-91a	2	0	0	2	0	0	0
3.2.13 Tilbud, kontant - og starthjælpsmodtagere, §§ 92 - 96	2	0	0	2	0	0	0
3.2.14 Lov om aktiv beskæftigelsesindsats - øvrige bestemmelser, Bl.a. §§ 33, 49 og 65	41	7	1	49	14	2	16
3.2.15 Anden aktør, Kap. 4 i besk. indsatsansvarsloven	0	0	0	0			
3.2.16 Diverse- Flexjob	8	0	0	8	0	0	0
3.2.17 Aktiv beskæf - selvvalgt uddannelse, § 26a	3	0	0	3	0	0	0
3.2.18 Diverse- Selvvalgt	0	0	0	0			

	Stad- fæstede	Ændre- de	Hjem- viste	I alt	Andel ænd- rede	Andel hjem- viste	Andel om- gjorte
uddannelse							
3.3 Lov om fleksydelse	8	3	1	12	25	9	33
3.3.1 Fleksydelse	8	3	1	12	25	9	33
3.3.2 Diverse	0	0	0	0			
3.4 Diverse love vedr. beskæftigelse	233	27	40	300	9	15	22
3.4.1 Seniorjob	3	3	0	6	50	0	50
3.4.2 Diverse- Seniorjob	0	0	0	0			
3.4.3 Integrationsloven	193	4	30	227	2	15	15
3.4.4 Repatrieringsloven	9	5	0	14	36	0	36
3.4.5 Personlig assistance, erhverv, Kap 3	14	11	8	33	33	32	58
3.4.6 Personlig assistance, uddannelse, Kap 4	1	0	0	1	0	0	0
3.4.7 Udtalelse, § 17, stk. 2 og 3	3	1	0	4	25	0	25
3.4.8 Lov om uddannelsesordning for ledige	0	0	0	0			
3.4.9 Uddannelsesordning	0	3	0	3	100	0	100
3.4.10 Kontantydelse	10	0	2	12	0	20	17

Bilag 2 Oversigt over offentliggjorte principafgørelser 2016 – Beskæftigelse

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare	Principafgørelse
om en pensionist kan fremføre underskud i den personlige indkomst fra tidligere indkomstår i indtægtsgrundlaget for henholdsvis folkepensionens grundbeløb og pensionstillægget.	1-16
om der kan ydes hjælp til betaling af løbende boligudgifter til en bolig, som en indsat har til hensigt at flytte ind i, men ikke har nået at flytte ind i før fængslingen og ansøgningen om hjælp.	2-16
om en trækingsret på en kassekredit er formue i forhold til retten til uddannelses- eller kontanthjælp, om et beløb, der er brugt til nedbringelse af ikke forfalden gæld på en kassekredit, fortsat kan betragtes som formue, og om en borger, der har en uudnyttet kassekredit med pant i en fast ejendom, som borgeren bebor, kan henvises til at udnytte trækingsretten på sin kassekredit, såfremt der er en betydelig friværdi i boligen.	6-16
om der kan udbetales ledighedsydelse under ferie, når den manglende optjening af betalt ferie skyldes lockout.	7-16
om kommunen har hjemmel til at kræve, at en borger benytter sin ret til ferie, inden kommunen vurderer, om borgeren opfylder betingelserne for ret til i særlige tilfælde at bevare sin hjælp under ophold i udlandet.	12-16
i hvilke tilfælde der på baggrund af udlandsophold kan rejses tilbagebetalingskrav for en periode, der ligger forud for udlandsopholdet.	14-16
fra hvilket tidspunkt en uddannelseshjælpsmodtager har ret til diagnosesatsen, når det først senere i uddannelseshjælpsforløbet viser sig, at borgeren har en af de diagnoser, der giver ret til satsen.	15-16
om det er en betingelse for at få udbetalt en efterbetaling af kontanthjælp for en periode, hvor borgeren var bosat i Danmark, at borgeren på udbetalingstidspunktet for efterbetalingen fortsat er bosat i Danmark.	22-16
hvornår forfaldstidspunktet indtræder i forhold til beregning af forældelsesfristen i de sager, der er genoptaget som følge af Højesterets dom af 10. september 2015, og hvor der er et efterbetalingskrav på sygedagpenge. Desuden principiel afklaring af, hvordan forældelsen skal beregnes i forhold til anmodningen om genoptagelse.	24-16
om sygedagpengeudbetalingen bortfalder ved udeblivelse fra lægeundersøgelse vedrørende attest til sygedagpengeopfølgning (LÆ	25-16

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare	Principafgørelse
Afgørelsen er et supplement til principafgørelse 133-12.	
i hvilket omfang der kan gives afslag på kontanthjælp/uddannelseshjælp/integrationsydelse og engangshjælp efter lov om aktiv socialpolitik med den begrundelse, at borger kan henvises til at leve af midler, der er modtaget uberettiget, og som skal tilbagebetales.	29-16
hvornår der er tale om sygebehandling i aktivlovens forstand.	31-16
om en raskmelding til kommunen står ved magt, hvis raskmeldingen sker med henblik på afholdelse af ferie, og om arbejdsgiver har partsstatus i sagen om refusion af sygedagpenge, og om kommunen har pligt til at partshøre arbejdsgiver om forhold, der får retlig betydning for arbejdsgiver og dennes ret til refusion.	39-16
hvilke krav der stilles til kommunens undersøgelse af, om en strafafsoners boligbehov ved løsladelsen kan dækkes på anden måde end ved hjælp til de løbende boligudgifter, når den forventede afsoningstid overstiger 6 måneder.	40-16
at det er en betingelse for at sanktionere undladelse af at registrere jobsøgningsaktiviteter efter aktivlovens § 39, nr. 8, at kommunen har fastsat en frist for registreringerne.	41-16
om der, alene fordi ansøgeren har fælles husførelse med ejeren af den fælles bolig, og den samlede faktiske nettoboligudgift derved indeholder udgifter til afdrag på boliglån, skal ske fravigelse fra udgangspunktet om lighedeling af nettoboligudgiften mellem parterne. Principafgørelsen skal også fastslå, at der ved beregningen af den samlede nettoboligudgift til ansøgerens bopæl indgår udgift til afdrag på lån fratrukket værdien af skattefradrag for ejeren af boligen, også når ejeren af boligen ikke ansøger om eller modtager hjælp.	42-16
om kommunen er berettiget til at nedsætte den særlige støtte svarende til dagene i venteperioden. I den forbindelse skal sagen fastslå, at den særlige støtte, som en borger får udbetalt i slutningen af en måned, skal dække de nettoboligudgifter, som borger skal afholde i løbet af den efterfølgende måned. Den særlige støtte, der kommer til udbetaling i slutningen af måneden, beregnes dog på baggrund af de dokumenterede nettoboligudgifter, som borger afholder i løbet af den samme måned.	43-16
hvordan kommuner skal behandle ansøgninger om konvertering af invaliditetsydelse til førtidspension.	44-16
at borgere, der ikke har forsørgelsespligt over for børn, uafhængigt af tidligere indtægter er berettiget til at modtage særlig støtte, hvis den beregnede særlige støtte ikke sammen med ansøgerens øvrige	47-16

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare	Principafgørelse
<p>nettoindtægter, herunder integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp, overstiger den nettoindtægt, der svarer til det beløb, som en person, der er fyldt 30 år og har forsørgelsespligt over for børn, har ret til efter aktivlovens § 25, stk. 2, nr. 1.</p> <p>Principafgørelsen vejleder også om, at der er tale om en minimumsregel, som skal forstås sådan, at hvis beregningen af hjælpen viser, at borgeren stilles bedst, ved at hjælpen udmåles efter hovedreglen om, at den særlige støtte sammen med ansøgerens øvrige nettoindtægter - herunder integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp - ikke må overstige 90 procent af ansøgerens hidtidige nettoindtægter, skal borgeren have hjælpen bevilliget efter hovedreglen.</p> <p>Principafgørelsen præciserer også, at kommunen til brug for beregningen af den særlige støtte skal undersøge, hvornår borgers oprindelige sociale begivenhed fandt sted, samt hvilken nettoindtægt borger havde forud for den oprindelige sociale begivenhed.</p>	
<p>at kommunen kun kan beregne borgers nettoboligudgift på baggrund af nettoboligudgifterne til en rimelig billigere bolig, hvis der er tale om en konkret, ledig, rimelig og billigere bolig.</p> <p>Principafgørelsen fastslår også, at når en borger flytter fra en bolig på grund af samlivsophævelse, kan kommunen ikke gøre gældende, at borger på eget initiativ har forøget sin boligudgift. Den særlige støtte kan derfor i en sådan situation ikke beregnes på grundlag af nettoboligudgiften til den hidtidige bolig.</p>	48-16
<p>belyse, i hvilket omfang der ved vurderingen af berettigelse til personlig assistance til en borger, der er bevilget støtte i form af tilskud til selvstændigt erhvervsdrivende på grund af nedsat arbejdsevne, kan gives personlig assistance til konkrete funktioner, som den pågældende ikke kan bestride, herunder hvilket hensyn der i denne forbindelse skal tages til stillingsindholdet.</p>	50-16
<p>hvordan fleksløntilskuddet skal beregnes, når den fleksjobansatte ud over løn får udbetalt ferietillæg efter ferieloven på baggrund af ansættelsen i fleksjob.</p>	51-16
<p>om der alene er hjemmel til at udbetale befordringsgodtgørelse for den korteste vej mellem bopæl og tilbudssted, eller om der kan udbetales befordringsgodtgørelse for den normale transportvej.</p> <p>Afklare, hvilken kilometersats der skal anvendes ved beregning af befordringsgodtgørelse for borgere i en udkantskommune.</p>	52-16
<p>om en fleksjobvisiteret person kan ansættes som familieplejer efter reglerne om fleksjob eller som familieplejer modtage tilskud til selvstændig virksomhed</p>	53-16
<p>om den sociale begivenhed, som har bevirket, at ansøgeren ikke har mulighed for at skaffe det nødvendige til sin egen eller familiens</p>	57-16

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare	Principafgørelse
<p>forsørgelse, ophører, når en borger ansættes med løntilskud.</p> <p>Principafgørelsen afklarer dermed også, at retten til særlig støtte ikke ophører, imens en borger er ansat med løntilskud, hvis borgeren opfylder lovens øvrige betingelser for ret til særlig støtte.</p> <p>Principafgørelsen afklarer desuden, at kommunen ikke skal anvende indtægt fra en periode med løntilskudsansættelse ved beregning af en borgers hidtidige nettoindtægt.</p>	
<p>praksis for så vidt angår ret til sygedagpenge under ophold i et andet EU-land.</p>	58-16
<p>hvornår der kan ske forlængelse af sygedagpengeudbetalingen efter sygedagpengelovens § 27, stk. 1, nr. 5, herunder hvorvidt der er mulighed for forlængelse, når borgeren har en alvorlig sygdom, som på sigt kan eller vil få et dødeligt udfald, men hvor sygdomsforløbet kan strække sig over lang tid.</p>	68-16
<p>hvornår en kommune er berettiget til at stoppe et jobafklaringsforløb og udbetaling af ressourceforløbsydelse, hvis personen ikke medvirker i forløbet.</p>	81-16
<p>hvornår og hvordan varigheden af et ressourceforløb skal fastlægges, og om et ressourceforløb kan forlænges. Afgørelsen skal desuden afklare, hvilken betydning det har i forhold til en borger, der er over 40 år.</p>	82-16
<p>at borgere, som modtager brøkpension, er omfattet af den persongruppe, som kan være berettiget til særlig støtte.</p> <p>Principafgørelsen præciserer også, hvordan kommunen skal udmåle den særlige støtte til personer, der modtager brøkpension efter lovens § 27 a.</p>	83-16
<p>om en kommune kan afvise at genoptage en sygedagpengesag på baggrund af Højesterets dom af 10. september 2015 og principafgørelse 75-15 alene under henvisning til, at et efterbetalingskrav vurderes forældet.</p>	84-16
<p>hvad der er omfattet af begrebet lægebehandling i sygedagpengelovens § 27, stk. 1, nr. 3. Den principielle problemstilling er herunder afklaring af, om træning på egen hånd er lægebehandling i sygedagpengelovens forstand.</p>	85-16
<p>Offentliggørelse af Østre Landsretsdomme i to sager. Det har vi gjort for at afklare praksis for tildeling af ressourceforløb samt afgrænsning mellem, hvornår der kan tildeles ressourceforløb og gives afslag på fleksjob, når borgerens tilstand lægeligt kan anses for varig.</p>	92-16
<p>præcisere betingelserne for anvendelse af den skærpede sanktion.</p>	101-16

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare	Principafgørelse
præcisere kommunens pligt til oplysning af sagen, samt belyse betingelserne for at kommunen kan træffe afgørelse på det foreliggende grundlag til ugunst for borgeren, når en udeblivelse skyldes sygdom.	102-16
præcisere, at opholdskravet ikke gælder for EU-/EØS-borgere, herunder danske statsborgere, når de efter EU-retten er berettiget til hjælp. Principafgørelsen skal endvidere afklare, hvornår danske statsborgere der har gjort brug af deres fri bevægelighed, efter EU-retten kan være berettigede til hjælp, således at de har ret til uddannelses- eller kontanthjælp, selvom de ikke har opnået arbejdstagerstatus efter deres tilbagevenden til Danmark.	103-16
præcisere afgrænsningen mellem formue og indtægter i forbindelse med overførsler af beløb mellem nærtstående, samt dokumenterede og udokumenterede småbeløb. I den forbindelse skal de tydeliggøre vægtningen mellem borgers forklaring og kommunens pligt til at oplyse sagen.	104-16

Bilag 3 Oversigt over offentliggjorte principafgørelser 2016 – Social

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare	Principafgørelse
folkepensionisters muligheder for at fradrage fremførte underskud i henholdsvis indtægtsgrundlaget for beregning af pensionstillægget og folkepensionens grundbeløb.	1-16
om udgifter til et telefonabonnement, når klager er bevilget et nødkald som hjælpemiddel, kan dækkes efter servicelovens § 100, eller om der er tale om driftsudgifter, som borger selv skal afholde, jf. merudgifts-bekendtgørelsens § 11 og hjælpemiddelbekendtgørelsens § 4, stk. 3.	10-16
om abonnement til en app er en driftsudgift eller kan dækkes efter § 112, om hjælpemidler	10-16
1. om kommunen kan flytte en borger fra et egnet midlertidigt botilbud til et andet egnet midlertidigt botilbud med vægtning af de økonomiske årsager, 2. om kommunen skal tilbyde anden hjælp, når borgeren afslår et midlertidigt botilbud, 3. om magtanvendelses-bestemmelsen, flytning uden samtykke, finder anvendelse, når kommunen har flyttet borgeren til et midlertidigt botilbud uden brug af bestemmelsen, selvom borgeren har modsat sig flytningen.	9-16
om kommunen kan give afslag på fortsat indkøbsordning efter servicelovens § 83 med henvisning til, at borgeren kan benytte online supermarked.	13-16
hvorvidt der er tale om ejerskifte, som medfører, at lån ydet i forbindelse med boligindretning skal indfries, når ægtefæller, som ejer boligen i fællesskab, bliver skilt, og den ene overtager boligen og den funktionsnedsatte bliver boende.	19-16
hvilken betydning det har for et refusionskrav ved genanbringelsen af et barn, at sagsbehandlingen i forbindelse med hjemgivelsen var mangelfuld	18-16
om en robotstøvsuger kan anses som et forbrugsgode, der indgår i sædvanligt indbo	32-16
om en person under uddannelse opfylder beskæftigelseskravet, når den pågældende har ret til arbejdsløshedsdagpenge.	17-16
om Udbetaling Danmarks muligheder for at opkræve eller inddrive for meget udbetalt pension.	23-16
Socialtilsyn – retsgrundlag og fleksible pladser	20-16
hvad der kan anses som sygebehandling i aktivlovens forstand,	31-16

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare	Principafgørelse
om der kan sondres mellem egentlig medicinsk fodbehandling og fodbehandling, der ikke kræver fagpersoner. Derudover afklaring af, hvorvidt der kan ydes støtte til ikke-medicinsk fodbehandling efter servicelovens § 83.	33-16
hvilken kommune der skal afholde udgiften til førtidspension (udskydelse af førtidspension), når A kommune har medvirket til borgers ophold i B kommune, B kommune har tildelt førtidspension, og borger herefter flytter til C kommune i et tilbud omfattet af § 9c, stk. 2. Herunder afklaring af, hvilken betydning det har for pligten til refusion efter § 9c, stk. 7, at tilkendelses-kommunens kompetence udsprang af en aftale efter § 9, stk. 6	38-16
hvad der ligger i begrebet akutlivstruende, herunder med særligt fokus på tidsaspektet - også for så vidt angår hvad der forstås ved umiddelbar forværring. Videre skal der ses på, om operation kan ses som en løsning på at undgå akutlivstruende tilstand ved medicinophør.	35-16
i hvilket omfang der kan gives håndsregninger til vedligeholdelse af have, herunder i situationer, hvor borgeren ikke tidligere har haft en have og ex flytter fra en bolig uden have til en bolig med en mindre have uden at flytningen er handicapbetinget. Yderligere afklaring af hvordan udmålingen af udgifter til håndsregninger skal foretages. Problemet opstår i de sager, hvor kommunen siger til borgeren, at han selv er ansvarlig for at finde en person, der kan udføre håndsregningen for ex 117 kr. i timen og borgeren oplyser, at han ikke kender nogen, der kan udføre håndsregningen for den af kommunen fastsatte pris.	28-16
om en borger der modtager merudgifter efter servicelovens § 100, også kan få dækket det indtægtstab, der er forbundet med at skulle til nødvendige kontroller, på hospitaler mv. som en merudgift.	34-16
om en el-cykel kan anses som et forbrugsgode, der indgår i sædvanligt indbo	36-16
hvilke momenter, der kan inddrages ved vurderingen af støtte til køb af bil på erhvervsmæssigt grundlag. Fx om udtrætning ved anvendelse af offentlig transport kan vanskeliggøre borgers muligheder for at fastholde sit arbejde uden brug af bil i så væsentlig grad, at borger har ret til støtte til køb af bil.	46-16
om der kan klages særskilt over kommunens manglende overholdelse af frister fastsat i medfør af RSL § 3, stk. 2	49-16
om udgiften til et lovpligtigt serviceeftersyn af lift på hjælpemiddelbil kan dækkes som en merudgift efter servicelovens § 100 som hjælp til "drift" af hjælpemidlet. Der tænkes på udgifter, der ikke kan dækkes efter hjælpemiddel-bekendtgørelsen.	60-16
hvornår Udbetaling Danmark er forpligtet til at genvurdere en afgørelse og at oversende sagen til Ankestyrelsen.	59-16
fastlæggelse af betalingskommune i forbindelse med ophold på	62-16

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare	Principafgørelse
forsorgshjem. Afklaring af betydningen af ustabile boligforhold i perioden forud for optagelse på forsorgshjem.	
om en udgift til en forældreevne-undersøgelse i en sag, hvor barnet er anbragt uden for hjemmet, er en udgift, der er omfattet af serviceloven, og om der er ret til refusion for udgifter fra den tidligere opholdskommune. Sagen behandles med henblik på at afløse principafgørelse R-6-01	70-16
retten til borgerstyret personlig assistance under behandling på sygehus og ved planlagte indlæggelser.	66-16
om cøliaki, laktoseintolerans og anden fødevarerallergi skyldes en medfødt misdannelse eller mangel.	67-16
om vurderingen af, om der er tale om et fravær af betydeligt omfang, skal ske for hvert barn for sig, eller om der skal ske en samlet vurdering. Herunder afklaring af, om en eventuel løbende tabt arbejdsfortjeneste har betydning for vurderingen af, om der er tale om fravær af betydeligt omfang, når der søges om tabt arbejdsfortjeneste på enkelt dage.	69-16
om en afgørelse kan træffes samtidig med partshøringen, og om afgørelsen kan anses for meddelt samtidig med partshøringen, når borgeren i løbet af partshøringsfristen har gjort indsigelse.	72-16
hvilke typer hvilestole, der skal behandles efter servicelovens § 112 om hjælpemidler, og hvilke typer hvilestole, der skal behandles efter § 113 om forbrugsgoder.	73-16
om kommunen kan være partsrepræsentant	71-16
om der kan gives hjælp til rengøring af et hjælpemiddel efter servicelovens § 83, når ydelsen ikke kan bevilliges efter hjælpemiddelreglerne. Afklaring af, om personlig hjælp og pleje kan tages med udenfor hjemmet. Afklaring af, om hjælp til praktisk hjælp i hjemmet skal behandles efter § 83, i forhold til at følge et barn i børnehave, før der bevilges hjælp efter servicelovens bestemmelser om dækning af merudgifter (subsidiaritet)	75-16
om udgifter til sonderemedier kan dækkes efter reglerne om merudgifter, når remedierne dækkes med 60 procent i henhold til sundhedslovgivningen.	77-16
om en borger, der modtager merudgiftsydelse, kan få omberegnet ydelsen fra et tidspunkt, der ligger før ansøgningstidspunktet for omberegning.	79-16
om hjælp til ekstra omkostninger efter udlandsbekendtgørelsens § 5 forudsætter, at hjælpen har tilknytning til hjælp, som man har ret til at medtage på kortvarige udlandsophold.	80-16
om indtagelse af særlig diæt kost, fx i form af et ernæringspræparat, kan sidestilles med medicinsk behandling, og derfor skal tillægges vægt i vurderingen af, om man er omfattet af	86-16

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare	Principafgørelse
<p>personkredsen for reglerne om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse.</p> <p>Vi skal derfor nærmere afklare, om en borger, som følger en særlig diæt, skal vurderes med eller uden den pågældende diæt. Dvs. om princippet, som blandt andet fremgår af principafgørelse 35-16 og 89-15, skal udstrækkes til også at gælde, for den borger, der følger en særlig diæt, men som ikke er i medicinsk behandling.</p>	
<p>om retten til mellemkommunal refusion for en ung i efterværn er betinget af, at der inden det 18. år har været ret til mellemkommunal refusion efter § 9 c, stk. 2, nr. 6.</p>	87-16
<p>om henlæggelse til en etableringskonto er et specielt skatteteknisk fradrag som medfører, at kommunen skal træffe afgørelse om økonomisk fripladstilskud ud fra en samlet vurdering af familiens økonomiske og sociale forhold.</p>	88-16
<p>om kommunen har hjemmel til at modregne manglende betaling for dagtilbud i børne- og ungeydelsen.</p>	93-16
<p>til hvilke opgaver, der kan bevilges som rådighedstimer i ordningen om kontant tilskud efter servicelovens § 95.</p>	94-16
<p>om en borger med en funktionsnedsættelse vil kunne være omfattet af ledsageordningen, selvom den pågældende borger på egen hånd kan færdes uden for hjemmet og deltage i en eller to selvvalgte aktiviteter i lokalområdet.</p>	95-16
<p>hvilke kriterier kommunen skal lægge vægt på ved vurderingen af, om borgeren har ret til at bevare bevilget hjælp i forbindelse med midlertidige ophold i udlandet på over en måneds varighed.</p> <p>Ankestyrelsen har endvidere behandlet sagerne principielt for at afklare, hvornår borgeren har ret til dækning af ekstra omkostninger i forbindelse med kortvarige ferieophold i udlandet.</p> <p>Herunder afklaring af, om borgeren har ret til rådighedstimer til sine hjælpere, om kommunen i sit serviceniveau kan fastsætte et beløb til dækning af borgerens ekstra omkostninger og om borgeren kan få dækket ekstra omkostninger til flere ferier i løbet af året.</p>	96-16
<p>med henblik på at give retningslinjer for udmålingen af den egenbetaling, som borgeren ved ophold i midlertidige botilbud skal betale.</p>	97-16
<p>hvad vi kan prøve i forhold til udmåling af løn i en ordning om kontant tilskud eller borgerstyret personlig assistance.</p>	98-16
<p>om en kommunes afslag på at indstille en borger til flytning til et (andet) botilbud efter servicelovens § 129 uden samtykke, kan påklages til Ankestyrelsen i de tilfælde, hvor klager ikke bor sammen med borger.</p>	99-16

Bilag 4 Oversigt over offentliggjorte principafgørelser 2016 – Børn og Familie (det kommunale område)

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare	Principafgørelse
hvilke krav der stilles til en indstilling til børn og unge-udvalget ved en afgørelse om ændring af anbringelsessted. Endvidere skal det fastslås, at et barn eller en ung som hovedregel ikke kan flyttes til et nyt anbringelsessted, før Ankestyrelsen har behandlet klagen over valg af anbringelsessted. Kun i de tilfælde, hvor særlige forhold gør det påkrævet, kan kommunen beslutte at gennemføre afgørelsen straks.	3-16
hvor længe et barn kan være anbragt uden for hjemmet på et midlertidigt anbringelsessted, før anbringelsesstedet ikke længere anses for midlertidigt, og afgørelsen om blivende anbringelsessted skal træffes efter reglerne om ændring af anbringelsessted, jf. servicelovens § 69, stk. 2 og 3.	16-16
Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt for at belyse, hvad der forstås ved konkrete handlepligter i forældrepålæg.	37-16
om kommunalbestyrelsen er forpligtet til at forelægge en sag for børn og unge-udvalget, hvis et barn eller ung skal have samvær med en person, hvor der er formodning eller viden om, at personen har begået overgreb mod det konkrete barn eller ung og/eller et andet barn eller ung. Ankestyrelsen har endvidere behandlet sagen principielt for at afklare, om Ankestyrelsen kan pålægge forvaltningen (kommunalbestyrelsen) at forelægge sagen for børn og unge-udvalget.	63-16
begrænset anbringelse er forenelig med servicelovens bestemmelser om ophør af en foranstaltning og reglerne om hjemgivelse.	76-16